

Østre Landsret
Præsidenten

Den 17 AUG. 2010
J.nr. 40A-ØL-25-10
Init. mbm

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

A. F. E. L. N. 27

2 dc-740-0431
KBU-LE

Justitsministeriet har ved brev 31. april 2010 (sagsnr. 2010-740-0431) anmodet om en udtalelse om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter mv.

I den anledning skal jeg meddele, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger.

Dette svar sendes tillige til Domstolsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

2010-740-0431
KBU-LE

Akt.nr. 26

J.nr. 40A-VL-24-10

J.nr. 40A-VL-25-10

Den 17/08-2010

Justitsministeriet har ved breve af 31. maj 2010 (Sagsnummer 2010-710-0036 og 2010-740-0431) anmodet om udtalelser om Ægtefælleskifteudvalgets betænkninger nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter mv. og nr. 1519/2010 om revision af dødsboskifteloven.

Sagen er drøftet med landsrettens dommere på et plenarmøde den 13. august 2010.

Under drøftelsen med landsrettens dommere blev det nævnt, at der kan være anledning til i de endelige lovforslag at tydeliggøre de processuelle regler f. eks. med hensyn til appel. Landsretten har i øvrigt ikke bemærkninger til de to betænkninger.

Med venlig hilsen

Ejnar Christensen

Præsident Henrik Rothe
Sø- og Handelsretten
Bredgade 70, 1260 København K.
Tlf.: 33 47 92 22 Fax.: 33 47 92 82

10. juni 2010

10. juni 2010

Justitsministeriet
Slotholmsgade 10
1216 København K

Den 04/06 2010
J.nr. H 20/10

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger til Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter mv., sagsnr. 2010-740-0431.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Akt. nr. 7

Københavns Byret

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.28

Dato 20. august 2010

Ved e-mail af 31. maj 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtale om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter mv.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at gennemførelse af forslaget må påregnes at medføre, at byretterne skal behandle et markant større antal offentlige ægtefælleskifter end i dag med deraf følgende ressourcebehov. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at anslå omfanget af merbelastningen.

Der henvises til J. nr. 2010-740-0431.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

J. nr. 2010-19-0010

Sagsbeh.: Lone Kjær

Den 20 AUG. 2010

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Att. Ketilbjørn Hertz

Udsendt til
S. Arnesen

2010-740-0431
KBL-LE

I brev af 31. maj 2010 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifte m.v.

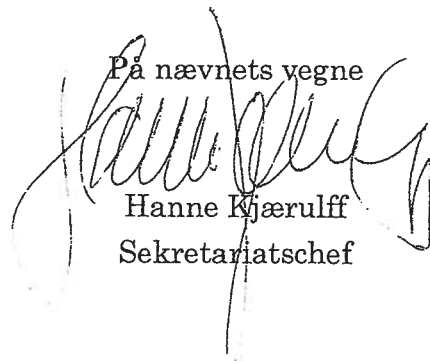
Procesbevillingsnævnet hilser Ægtefælleskifteudvalgets forslag til, hvordan strukturen for fri proces i ægtefælleskifter fremover kan opbygges, velkommen – herunder særligt det foreslåede vedrørende kompetencen til at meddele fri proces.

For en god ordens skyld skal Procesbevillingsnævnet bemærke, at en gennemførelse af den foreslåede kompetencefordeling mellem skifteretten og Civilstyrelsen (Procesbevillingsnævnet) ikke vil indebære ressourcemæssige konsekvenser for nævnets virksomhed.

Udkastet giver ikke i øvrigt Procesbevillingsnævnet anledning til bemærkninger.

Der henvises til Justitsministeriets j.nr. 2010-740-0431.

På nævnets vegne

Hanne Kjærulff
Sekretariatschef

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendes elektronisk til jm@jm.dk

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

J. nr. 2010-4101-0033-3
Sagsbeh. Barbara Hoffmann
Christiansen
Dir.tlf.
Mail BHC@domstolsstyrelsen.dk

26. august 2010

Vedrørende høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning om ægtefælleskifte mv.

Justitsministeriet har i et brev af 31. maj 2010 anmodet Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifte mv.

Ægtefælleskifteudvalget giver i betænkningen forslag til en ny lov om ægtefælleskifte, som har til formål at forbedre tilbuddet til ægtefæller, der har behov for bistand i forbindelse med skifte af det fælles bo. Dette sker blandt andet ved, at ægtefællerne får nemmere adgang til at gøre brug af skifteretterne i forbindelse med løsning af enkelttvister i private skifter, ligesom det vil være muligt at begrænse omfanget af et offentligt skifte til en del af fællesskabet. Dertil kommer, at udgifterne til et offentligt skifte eller behandlingen af enkelttvister begrænses.

Domstolsstyrelsen bemærker i den forbindelse, at Ægtefælleskifteudvalget i sit udkast til lov om ægtefælleskifte mv. har givet forslag til en nødvendig og hensigtsmæssig modernisering på området for ægtefælleskifter. På baggrund af de foreslåede ændringer må det forventes, at flere ægtefæller vil gøre brug af skifteretterne som et tvistløsningsorgan i forbindelse med skiftet af det fælles bo. Det er derfor styrelsen forventning, at indførelsen af den nye ordning kræver tilførsel af ekstra resurser til skifteretterne, hvis forslaget ikke skal føre til en stigning i sagbehandlingstiderne ved byretterne.

Styrelsen tager desuden forbehold for udgifter til implementeringen af den nye ordning, herunder udgifter til tilpasning af det eksisterende sagsbehandlingsystem samt uddannelse af både jurister og kontorpersonale i nye regler og arbejdsgange mv.

Med venlig hilsen

Adam Wolf

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt til: jm@jm.dk

20. august 2010

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-post
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2010-121-0032
Sagsbehandler
Maja Blomquist
Rasmussen
Direkte 3319 3229

Vedrørende høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter m.v.

Ved e-post af 31. maj 2010 har Justitsministeriet sendt ovennævnte betænkning indeholdende udkast til forslag til lov om ægtefælleskifte m.v. i høring hos Datatilsynet.

Datatilsynet har ligeledes modtaget betænkningen i publikationsform.

I den anledning skal Datatilsynet bemærke, at det efter persondatalovens § 67 er Domstolsstyrelsen henholdsvis vedkommende ret, der fører tilsyn med behandlingen af personoplysninger, der foretages for domstolene. Det ligger således uden for Datatilsynets kompetenceområde at tage stilling til spørgsmål vedrørende domstolenes behandling af personoplysninger.

Datatilsynet skal på den baggrund komme med følgende generelle databeskyttelsesretlige bemærkninger:

1.1. Af lovudkastets § 12 fremgår følgende:

”§ 12. Ægtefællerne skal senest 7 dage før mødet indsende oplysninger om forhold af betydning for skiftet. Det gælder bl.a. oplysninger om egne og i videst muligt omfang om ægtefællernes aktiver og passiver og disses skønnede værdi samt om, hvilke spørgsmål der er uenighed om.

Stk. 2. Indsendes oplysningerne ikke eller kun i utilstrækkelig grad, kan skifteretten indhente de nødvendige oplysninger fra offentlige myndigheder.”

Det fremgår af betænkningen, at der efter udvalgets opfattelse er behov for, at skifteretten selv og uden ægtefællernes samtykke får adgang til at indhente de mest nødvendige basisoplysninger om ægtefællernes økonomiske forhold fra offentlige myndigheder, hvis ægtefællerne ikke efter anmodning fremsender oplysningerne, eller hvis det fremsendte er mangelfuldt, jf. kapitel 7, afsnit 4.2.

Af lovudkastets § 22, stk. 1, fremgår følgende:

”§ 22. Bobehandleren skal sikre sig, at de oplysninger, der er nødvendige for at dele fællesboet, foreligger. Hvis en ægtefælle ikke efter opfordring meddeler oplysningerne, kan bobehandleren

handleren indhente dem fra offentlige myndigheder og private, herunder forsikringselskaber og penge-, pensions- og realkreditinstitutter. Modsætter en ægtefælle sig, at oplysningerne indhentes, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse. Er det nødvendigt at anvende tvangsmidler, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse efter § 72.”

Det fremgår af betænkningen, at udvalget finder det helt centralt for udarbejdelsen af et udkast til en boopgørelse, at alle nødvendige oplysninger foreligger. Udvalget foreslår derfor, at bobehandleren uden en ægtefælles fuldmagt eller samtykke får adgang til at indhente de nødvendige oplysninger fra offentlige myndigheder og private, herunder forsikringselskaber, penge- og realkreditinstitutter, hvis ægtefællen ikke efter opfordring selv meddeler bobehandleren oplysningerne, jf. kapitel 8, afsnit 4.3.

1.2. Persondataloven¹ gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

Datatilsynet lægger til grund, at de beskrevne behandlinger af personoplysninger i lovudkastets §§ 12 og 22 i hvert fald i et vist omfang vil være omfattet af persondataloven.

1.3. Datatilsynet forstår udvalgets forslag således, at skifteretten og bobehandleren primært vil indhente oplysninger om ægtefællernes økonomi, jf. betænkningens kapitel 7, afsnit 4.2 og kapitel 8, afsnit 4.3.

Det fremgår imidlertid af betænkningen, at de oplysninger, der er nødvendige til brug for skifterettens behandling, ofte vil være af personfølsom karakter, jf. betænkningens kapitel 7, afsnit 4.2.

Efter Datatilsynets opfattelse er en oplysning om en persons økonomiske forhold som udgangspunkt ikke en følsom oplysning omfattet af persondatalovens §§ 7 eller 8, men derimod en almindelig ikke-følsom oplysning omfattet af lovens § 6.

Datatilsynet skal imidlertid bemærke, at indhentning af oplysninger om økonomiske forhold indirekte kan medføre en behandling af følsomme oplysninger omfattet af persondatalovens §§ 7 og 8. F.eks. vil oplysninger om førtidspension og andre sociale ydelser kunne være omfattet af lovens § 8.

1.4. Hverken forholdet til persondataloven eller anden lovgivning om behandling af personoplysninger, herunder forvaltningsloven og lov om finansiel virksomhed, ses omtalt i betænkningen eller bemærkningerne til lovforslaget.

Af persondatalovens § 2, stk. 1, følger, at regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning, som giver den registrerede en bedre retsstilling, går forud for reglerne i persondataloven. Ifølge persondatalovens forarbejder

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer.

følger det omvendt af bestemmelsen, at persondataloven finder anvendelse, hvis regler om behandling af personoplysninger i anden lovgivning giver den registrerede en dårligere retsstilling. Dette gælder dog ikke, hvis den dårligere retsstilling har været tilsigtet og i øvrigt ikke strider mod databeskyttelsesdirektivet².

Datatilsynet skal anbefale, at Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget beskriver forholdet til persondataloven, herunder om det med lovforslaget er tilsigtet at skabe en dårligere retsstilling for de registrerede end efter persondataloven.

Såfremt der med lovforslaget er tilsigtet en dårligere retsstilling end efter persondataloven, skal Datatilsynet endvidere henstille, at Justitsministeriet i den forbindelse foretager en vurdering af retstilstanden i forhold til databeskyttelsesdirektivet.

1.5. Datatilsynet skal desuden gøre opmærksom på de grundlæggende principper i persondatalovens § 5, herunder bl.a. principperne i stk. 2 og 3 om saglighed og proportionalitet. Disse krav skal altid være opfyldt, når der foretages behandling – herunder indsamling - af personoplysninger omfattet af persondataloven.

Det skal endvidere bemærkes, at bestemmelsen i persondatalovens § 5 følger af databeskyttelsesdirektivet.

1.6. Datatilsynet skal i øvrigt for god ordens skyld bemærke, at terminaladgang til SKAT's eIndkomstregister kræver udtrykkelig lovhjemmel, jf. lov om et indkomstregister³ § 7, stk. 1.

2. Datatilsynet skal afslutningsvis anmode om at blive inddraget i fornødent omfang i det videre arbejde med udmøntningen af udvalgets anbefalinger, jf. persondatalovens § 57.

Med venlig hilsen

Maiken Breüner
Specialkonsulent

---

² Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

³ Lov nr. 403 af 8. maj 2006 om et indkomstregister med senere ændringer.

Advokatrådet

ADVOKAT
SAMFUNDET

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
Lovafdelingen
1216 København K

jm@jm.dk
c.c.: khe@jm.dk

KRONPRINSESSEGADE
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 31 august 2010
J.NR. 04-014702-10-11
REF rnm-csk

Høring over ægtefælleskifteudvalgets betænkning om ægtefælleskifte

Advokatrådet er den 25. august 2010 blevet bekendt med, at Justitsministeriet i maj 2010 har sendt betænkningen i høring, og Advokatrådet har af tidsmæssige grunde ikke haft mulighed for at gennemgå betænkningen nærmere.

Advokatrådet er bekendt med høringssvar afgivet af Danske Familieadvokater og Danske Advokater i fællesskab den 30. august 2010, og Advokatrådet kan tilslutte sig indholdet.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

DANSKE

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vedr.: Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifte mv.

1. Indledning

Justitsministeriet har den 31. maj 2010 (j.nr. 2010-740-0431) anmodet om en udtalelse om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifte mv.

Nedenfor under pkt. 2 og 3 er der redegjort for Danske FAMILIEadvokaters og Danske Advokaters generelle bemærkninger og bemærkninger til enkelte forslag.

Betænkningens og lovudkastets nærmere indhold vil ikke blive gennemgået og kommenteret i detaljer, ligesom det nærmere indhold alene er omtalt, hvor konteksten nødvendiggør dette.

2. Generelle bemærkninger

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater konstaterer med tilfredshed, at betænkningen indeholder velovervejede og praktiske forslag til ændring af den eksisterende lovgivning. Samtidig er det glædeligt, at en stor del af den uskrevne, gældende og fortsat anvendelige retspraksis nu foreslås indarbejdet i loven.

De to organisationer er enige i, at det er hensigtsmæssigt at samle så meget som muligt af det økonomiske opgør mellem ægtefællerne ved skifteretten, og vi hilser forslaget om at flytte behandlingen af sager om § 56-krav, gyldigheden af ægtepagter, opløsning af sameje mv. til skifteretten velkomment, så disse tvister fremover kan løses samme sted.

Ligeledes er det i det praktiske liv hensigtsmæssigt, at skifteretten også bliver kompetent vedrørende de insolvente boer, da det ofte kan være vanskeligt for

en ægtefælle at få oplysninger om den andens økonomiske forhold uden skifterettens medvirken.

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater finder endvidere, at forslaget om etablering af en bobehandlerordning på linje med bobestyrerordningen er godt, og det vil forventeligt sikre en hurtigere og smidigere sagsbehandling. Vi finder dog grund til at påpege, at, vi mener, det vil være mere hensigtsmæssigt, hvis bobehandleren ud over muligheden for at vejlede parterne har adgang til at opfordre til et sagsanlæg og fastsætte en egentlig frist for dette. Vi henviser til bemærkningerne nedenfor under pkt. 3. med nærmere argumentation og redegørelse for, hvordan det efter vores opfattelse kan flugte med den foreslåede ordning.

For så vidt angår autorisation af bobehandleren henviser vi til organisationernes høringsvar vedrørende dødsboskifteloven, idet vi kan tilføje, at vi finder en tidsbegrænsning på f.eks. 10 år for rimelig. Dog foreslår vi, at der sker genopslag efter 9 år, således at f.eks. kontorhold og eventuelt personale mv. kan indrettes alt efter, om der sker genautorisation eller afslag.

Vedrørende det tidsforbrug, som Ægtefælleudvalget anslår som realistisk for en bobehandler, jf. side 250 om tilsagn om fri proces, må vi påpege, at det forekommer ganske urealistisk at forestille sig, at man kan behandle et "mindre" bo på ca. 5 timer. Alene det at sætte sig ind i sagen herunder sætte sig ind i sagens bilag, indkalde parterne til møde, afholde møde, udarbejde referat til parterne, kan tage op mod 5 timer. Herudover skal der indhentes yderligere oplysninger, udarbejdes opgørelse over parternes aktiver og passiver mv. Da man må lægge til grund, at der er stor uenighed mellem parterne – ellers var sagen ikke kommet til skifteretten - er det urealistisk at tro, at sagen vil kunne løses efter det 1. møde og dermed efter de første 5 timer.

Det er ikke sjældent de værdimæssigt mindre boer, der er tungest at arbejde med. Et insolvent bo er ikke lettere eller hurtigere, fordi der ikke nødvendigvis er aktiver til vurdering – det kan meget vel kræve et betragteligt antal timer at skulle udrede gældens opståen og tilhørsforhold mv. Det er vores anbefaling, at der ikke sættes forventning/begrænsning på bobehandlingen. Vi henviser til den praksis, der har udviklet sig for dødsboskifter. Hvis der skal gives en form for "overslag", er vores anbefaling nærmere mindst 10/15 timer, idet dette, svarende til kuratorerne, giver mulighed for at afdække sagen, foretage indledende undersøgelser og få det sluttet, hvis ikke der er mere i det.

Herudover er man enig i, at det kan være hensigtsmæssigt at fremrykke tidspunktet for formuefællesskabets ophør, men som anført nedenfor under pkt. 3 er der visse betænkeligheder ved forslaget i dets nuværende form.

Spørgsmålet om betydningen af den stigende internationalisering er alene helt kort berørt i betænkningen side 173 om den internationale kompetence og forslaget om at fastholde den eksisterende bestemmelse i fællesboskiftelovens § 64 a, stk. 2.

Som bekendt indgås der til stadighed flere ægteskaber mellem personer af forskellig nationalitet, og stadig flere danskere tilbringer kortere eller længere tid i udlandet i forhold i forbindelse med udstationering, studier mv.

Dette har også givet anledning til en række initiativer i EU-sammenhæng.

Denne stigende internationalisering rejser efter Danske Advokaters og Danske FAMILIEadvokaters opfattelse en lang række internationale problemstillinger inden for den familie- og arveretlige lovgivning bl.a. i forhold til spørgsmål om lovvalg, værneting og anerkendelse, som der kan være behov for nærmere at analysere og overveje. Umiddelbart kan der være behov for både lovgivningsmæssige – og andre tiltag.

De to organisationer indgår gerne i en nærmere dialog herom. Det bemærkes i den forbindelse, at man i den kommende tid internt i branchen vil drøfte en række af disse problemstillinger med henblik på at opnå en endnu højere grad af klarhed over problemstillingers omfang og nærmere karakter.

3. Bemærkninger til enkelte forslag

§§ 1 og 2

Bestemmelserne omhandler skifterettens saglige kompetence.

Det foreslås, at skifterettens kompetence tillige omfatter dels kompensationskrav mellem ugifte samlevende i de tilfælde, hvor der ikke foreligger sameje mellem disse, dels ugifte samlevendes sameje om et enkelt aktiv.

§ 8

Bestemmelsen omhandler skifteretternes internationale kompetence. Det foreslås at videreføre den gældende bestemmelse i fællesboskiftelovens § 64 a, stk. 2.

Hvis ingen skifteret kan tage boet under behandling efter reglerne i lovudkastets § 5, foreslås det, at justitsministeren efter anmodning kan bestemme, at skiftet skal finde sted her i landet. Det er en betingelse, at mindst én af ægtefællerne har tilknytning til Danmark, men der er en vid adgang, og det kræves ifølge de specielle bemærkninger til bestemmelsen ikke, at ægtefællens tilknytning til Danmark er særlig stærk. Dens anvendelse vil normalt forudsætte, at der ikke allerede er indledt en skiftesag i et andet land.

Efter Danske FAMILIEadvokaters og Danske Advokaters opfattelse bør de foreslåede bestemmelser i §§ 5 og 8 sammenholdes med bestemmelsen i retsplejelovens § 448 c om international kompetence i ægteskabssager med henblik på at sikre et hensigtsmæssigt samspil mellem disse regler. Det bemærkes i den sammenhæng, at bopælskriteriet i den foreslåede § 8 og retsplejelovens § 448c er forskelligt, hvilket betyder at der er stor forskel på afgrænsningen af den internationale kompetence.

Afhængig af den nærmere fastlæggelse af den internationale kompetence bør behovet for og det hensigtsmæssige i, at Justitsministeriet fremover har en kompetence på området, overvejes.

Der henvises i øvrigt til det, der er anført ovenfor om den stigende internationalisering.

§ 22

Bestemmelsen omhandler oplysninger mv., herunder bobehandlerens adgang til at indhente oplysninger.

Erfaringsmæssigt tager ægtefælleskifter ofte lang tid. Det hænger sammen med, at parterne ikke er særligt effektive i forhold til at indhente de korrekte oplysninger om deres aktiver og passiver. Desuden anvendes der lang tid på at blive enige om temaet for vurdering af parternes aktiver.

I det lys kunne det overvejes, at bobehandleren tillægges en endnu videre kompetence end foreslået i bestemmelsen i § 22 til at indhente oplysninger fra offentlige myndigheder og private – også selv om parterne selv ønsker at indhente oplysningerne. Bobehandleren bør have direkte adgang til at indhente R75 årsopgørelser.

Man har i øvrigt noteret sig det, der er anført i betænkningen på side 86, om udvalgets anbefaling om, at der udarbejdes relevante formularer til brug for boopgørelsen med en udførlig vejledning, som placeres på skifterettens hjemmeside på internettet, således at de kan anvendes af ægtefællerne. Der kan henvises til R75 opgørelser for de seneste tre år, proforma opgørelse af bankkonti pr. ophørsdagen med beregnede renter, kontoudskrifter for de seneste seks måneder forud for ophørsdagen og relevante oplysninger om pensioner.

Erfaringsmæssigt anvendes der uforholdsmæssigt meget tid på at blive enige om vurderingstemaerne i den enkelte sag, og det opleves også, at de udmeldte skønsmænd har forskellige opfattelser er, hvad deres opgave går ud på, herunder at nogle ejendomsmæglere er af den opfattelse, at der findes en særlig lav "skiftevurdering", som skal anvendes i bodelinger, mens andre har den opfattelse, at der skal tages udgangspunkt i handelsværdien ved salg inden for 3-6 måneder. Det forekommer uheldigt, at der er så stor usikkerhed om principperne for vurderingen af det aktiv, som oftest er det væsentligste i en bodeling. Det samme gælder ved vurdering af f.eks. køretøjer og andre aktiver, hvor det også kunne være hensigtsmæssigt med ensartede vurderingstemaer.

Særligt med hensyn til vurdering af aktiver foreslås det derfor, at det f.eks. i en vejledning angives, hvilke vurderingstemaer der kan anvendes ved forskellige typer af aktiver, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, og hvordan vurderingen skal foregå, herunder parternes ret til at være til stede mv.

Endvidere bemærkes det, at der kan forekomme en særlig, praktisk problemstilling i forhold til digital tinglysning af overdragelse af en fast ejendom i de tilfælde, hvor en part ikke vil medvirke til tinglysningen, selv om der er indgået aftale om overdragelsen.

Herover skal man pege på behovet for, at enhver ægtefælle har ret til at indhente den anden ægtefælles R75 opgørelse for de seneste tre år uden samtykke fra den anden (sambeskattede) ægtefælle. Baggrunden er, at man i det praktiske liv oplever, at den ene ægtefælle er uden kendskab til den anden

ægtefælles formueforhold, og at ægtefællen derfor er i tvivl om, hvorvidt den har et krav i anledning af bodelingen. Det vil ofte være muligt som advokat for en sådan ægtefælle at foretage en vurdering af, om ægtefællen har et krav mod den anden ægtefælle ved at få kendskab til R75 opgørelsen. Herved vil det være muligt at undgå overflødige sager og henvendelser til den anden ægtefælle eller skifteretten.

§ 23

Ægtefælleskifteudvalget anbefaler, at der gives advokatdækning under fri proces til enkelttvisters behandling og til de parter, der får advokatbeskikkelse med henvisning til § 23 i lovudkastet, men derimod ikke til partsadvokater - i øvrigt uden nærmere begrundelse.

Det medfører, at de, der ikke har råd til egen advokat, alene kan få fri proces, som fremover kun medfører fritagelse for at skulle stille sikkerhed for sagens omkostninger. De pågældende må dermed klare sig med den vejledning, som bobehandler skal give. Dog foreslås det, at der kan ske fritagelse for betaling af egen andel af bobehandlers salær.

Det er vores opfattelse, at der med dette forslags gennemførelse sker en klar og for mange mennesker alvorlig skævhed i forhold til muligheden for at få sin ret gennem systemet.

Det er efter vores opfattelse meget problematisk, at det påhviler bobehandleren at vejlede og dække parternes eventuelle behov for advokatbistand, ligesom det må føre til den overvejelse, at det ændrer sagsgangen fra forhandlingsregime til officialregime, fordi bobehandler også må forventes at skulle vejlede om bevisbyrde og stille spørgsmål, så alt oplyses korrekt.

Det vil så gælde også for pensionskompensation og "urimeligt ringe" betragninger efter § 56. Det stiller meget store krav til bobehandleren, hvis der ikke er mulighed for advokatdækning under den fri proces. Det er derfor vores anbefaling, at den eksisterende mulighed for fri proces fortsætter med praksis for egen betaling ved boslod over en grænse på ca. kr. 300.000, medmindre der er særlige omstændigheder.

§ 28

Ægtefælleskiftedvalget har i betænkningen beskrevet de overvejelser, som udvalget har haft om samspillet mellem bobehandleren og skifteretten, når der er tvistepunkter mellem ægtefællerne.

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater er enige med udvalget i, at målet er at sikre en hurtigt og smidig sagsbehandling og at sikre, at egentlige tvistepunkter kan afgøres ved skifterettens mellemkomst. Vi mener imidlertid, at den løsning, udvalget foreslår, hvor bobehandleren alene kan vejlede om sin indstilling/vurdering og opfordre til sagsanlæg, uden samtidig at kunne fastsætte en frist for sagsanlægget, er u hensigtsmæssig.

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater indstiller derfor, at der i lovforslaget indarbejdes en bestemmelse, hvorefter bobestyrer kan afgive en indstilling, som skal betragtes som endelig, medmindre en af ægtefællerne

anlægger retssag inden 3 måneder efter, at bobehandleren har meddelt sin indstilling. Adgangen skal være begrænset til at gælde i de situationer, hvor den videre sagsbehandling er afhængig af tvistens udfald.

Ud af de tre tænkte eksempler, udvalget opstiller på side 129 i betænkningen, gælder dette efter vores opfattelse kun det første eksempel om lovvalget. Et andet tænkt eksempel, hvor en adgang til at fastsætte en frist forekommer hensigtsmæssig, ville være, hvis ægtefællerne er uenige om afgrænsningen af særeje over for fælleseje eventuelt i sammenhæng med uenighed om gyldigheden af en ægtepagt.

Baggrunden for indstillingen er de erfaringer, vi som praktikere har dels fra behandlingen af dødsboer efter dødsboskifteloven, dels fra behandlingen af ægtefælleskifter i praksis. Vi henviser i øvrigt til høringssvaret vedrørende dødsboskifteloven.

Udvalgets væsentligste argument for at undlade en fristregel er, at bobehandlerens indstilling er af juridisk karakter, og at det derfor vil stride mod grundlæggende retsprincipper og retssikkerhedsgarantier.

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater er ikke enige i udvalgets betragtninger netop på dette punkt, men mener tværtimod, at en etablering af en ordning uden en adgang for bobehandleren til at fastsætte en frist vil blive opfattet som stridende mod retssikkerheden af de berørte personer.

Det forekommer således ikke at være en rimelig løsning, at den part, som bobehandleren vurderer, har "ret", skal tvinges ud i et anerkendelsessøgsmål til varetagelse af sin interesse, med de meromkostninger dette nødvendigvis indebærer til retsafgift og advokatbistand.

Som det også bemærkes i høringssvaret vedrørende dødsboskifteloven, afskærer en fristregel ikke, at tvisten afgøres ved juridisk prøvelse i skifterettens regi med ankemulighed. En fristregel fremskynder blot det tidspunkt, hvor ægtefællerne endeligt skal tage stilling til, om de vil acceptere bobehandlerens indstilling eller ej, idet konsekvensen af den proces, udvalget foreslår, jo i sidste ende også er, at bobehandlerens indstilling lægges til grund, hvis parterne ikke gør indsigelser mod udkastet til boopgørelsen.

§ 51

1. Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater kan tilslutte sig, at der er fordele ved et fremrykket ophørstidspunkt for formuefællesskabet. Det er imidlertid uheldigt, at formuefællesskabet ikke ophører ved en fælles meddelelse til ægtefællerne, men derimod blot ved en ensidig anmodning fra en af ægtefællerne, som den anden ægtefælle ikke nødvendigvis i praksis bliver bekendt med umiddelbart derefter.

Selv om statsforvaltningen måske så hurtigt som blot 1-2 dage efter modtagelsen af anmodningen sender besked til den anden ægtefælle pr. brev, er det ikke uden videre sikkert, at den anden ægtefælle bliver bekendt med ophøret af formuefællesskabet.

Der kan f.eks. foreligge usikkerhed om den anden ægtefælles adresse, ægtefællen kan være bortrejst, og hvis parterne fortsat bor sammen, kan den anmodende ægtefælle modtage brevet og undlade at gøre den anden ægtefælle bekendt med det.

De to organisationer er dog enige i, at det som udgangspunkt ville være en fordel, hvis en ensidig erklæring var tilstrækkelig til at bringe formuefællesskabet til ophør,

Danske FAMILIEadvokater og Danske Advokater finder det imidlertid ikke tilstrækkeligt, at meddelelsen om det fremrykkede ophørstidspunkt afgives skriftligt pr. brev fra statsforvaltningens side – heller ikke selv om statsforvaltningen måske kan være i stand til at sende disse beskeder kort tid efter modtagelsen af anmodningen fra ægtefællen.

Det væsentlige er at søge i videst muligt omfang at undgå, at den ene ægtefælle kan spekulere i - eller endog skjule - ophørstidspunktet for den anden ægtefælle. Blot at der er mulighed herfor, vil efter vores opfattelse være en uheldig retstilstand.

Man bør i det mindste forudsætte, at den anmodende ægtefælle dels skal være forpligtet til at give besked til den anden ægtefælle om, at denne har indsendt en anmodning til statsforvaltningen, gerne pr. e-mail, dels at den anmodende ægtefælle skal angive den anden ægtefælles senest kendte adresse og e-mail adresse, således at statsforvaltningen har mulighed for både at bekræfte anmodningen om ophør af ægteskabet pr. brev og pr. e-mail over for den anden ægtefælle.

Kravet kan eventuelt sanktioneres økonomisk, således at hvis ægtefællen ikke angiver den senest kendte adresse og e-mail adresse, kan der pålægges et gebyr for den manglende angivelse heraf, eller man kan tænke sig en ordning i tråd med arvelovens bestemmelse om tilbagekaldelse af gensidige testamenter som gyldighedsbetingelse, jf. arvelovens § 80.

2. Ægtefælleskifteudvalget foreslår, at vilkår om ægtefællebidrag på trods af det fremrykkede ophørstidspunkt for formuefællesskabet fortsat skal behandles af de almindelige domstole.

Vi skal opfordre til, at Retsvirkningslovsudvalget overvejer, om der ved en fremrykning af ophørstidspunktet og bevarelse af forsørgerpligten frem til ægteskabets ophør ved separation eller skilsmisse er en forøget risiko for "gråzoneaktiviteter" og vanskeligheder i forhold til bestemmelserne i retsvirkningslovens §§ 2 og 6.

3. Det forudsættes, at tilbagekaldelse af anmodning om separation eller skilsmisse sker over for statsforvaltningen.

Hvis sagen er oversendt til retten, bør tilbagekaldelse tillige kunne ske over for retten. Det bør desuden anføres, hvordan underretning heraf skal ske, hvis kun den ene part er mødt.

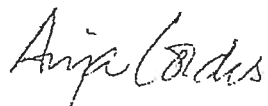
4. Særligt med hensyn til spørgsmålet om forældelse af boslodskrav fremgår det af betænkningen side 194 og 199, at udvalget ikke foreslår lovregler om

forældelse af boslodskrav, selv om det ikke med sikkerhed kan forudses, om en domstol vil komme frem til, at boslodskrav forældes efter forældelseslovens regler, eller om boslodskrav ikke er undergivet forældelse.

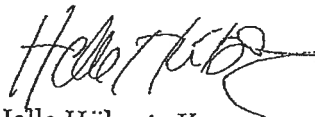
Det er efter de to organisationers opfattelse meget uhensigtsmæssigt, at dette spørgsmål henstår uafklaret, og man skal derfor opfordre til, at spørgsmålet afklares i forbindelse med gennemførelsen af ægtefælleskifteloven.

5. Vedrørende det ofte forekommende praktiske problem, at der ikke er hjemmel til forrentning af boslodskravet, skal vi opfordre til, at der indarbejdes regler herom. Kravet er ikke omfattet af renteloven, der kun omfatter forrentning af krav på formuerettens område.

Venlig hilsen

Anja Cordes
formand
Danske FAMILIEadvokater

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør
Danske Advokater

Mette Jørgensen

2010-740-0431
KBU-UE

Ækt.nr. 25

Fra: Leif Sondrup [lsonor@statsforvaltning.dk]

Sendt: 20. august 2010 10:29

Til: Justitsministeriet

Cc: Torben Sørensen; Ninna Würtzen; Vibeke Larsen; Niels Preisler

Emne: Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter m.v.

STATSFORVALTNINGEN

NORDJYLLAND

Vedr. sagsnr.: 2010-740-0431.

Justitsministeriet har den 31. maj 2010 anmodet om en udtalelse om Ægtefælleskifteudvalgets betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter m.v.

På vegne af statsforvaltningsdirektørerne skal det meddeles, at statsforvaltningerne ikke har bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Leif Sondrup
direktør

Statsforvaltningen Nordjylland
Søstespidsen 1 9000 Ålborg
Telefon 7256 8710 Fax 9631 0720
E-post nordjylland@statsforvaltning.dk
Hjemmeside www.statsforvaltning.dk

Mette Jørgensen

2010-740-0431
KBU-UE

4. tilfælde: 33

Fra: Lena Stiller Jørgensen [lsj@fsr.dk]

Sendt: 24. august 2010 12:47

Til: Justitsministeriet

Emne: H107-10 Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning om ægtefælleskifter mv.

Kære Ketilbjørn Hertz

Sekretariatet for FSR har ingen bemærkninger til ovennævnte høringssag.

Med venlig hilsen

f. Jakob Dedenroth Bernhoff

Lena Stiller Jørgensen
Sekretær

Foreningen af Statsautoriserede Revisorer (FSR)
Revisorernes Hus
Kronprinsessegade 8
DK-1306 København K
Tel. +45 33 69 10 31
Fax +45 33 11 09 13
Email: lsj@fsr.dk

Mette Jørgensen

2010-740-0431
KBU-UE

Ansvar: 30

Fra: Lasse Faurby Christensen [lfc@forsikringogpension.dk]

Sendt: 20. august 2010 15:23

Til: Justitsministeriet

Emne: Høringssvar over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning (att Ketilbjørn Hertz)

Høringssvar over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning

Forsikring og Pension har modtaget Ægtefælleskifteudvalgets betænkning i høring. Betænkningen giver os ikke anledning til bemærkninger.

Venlig hilsen

Forsikring & Pension

Liv & Pension

Lasse Faurby Christensen
Studertermedhjælp
Dir. 41 91 90 74
lfc@forsikringogpension.dk

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf 41 91 91 91
Fax 41 91 91 92
www.forsikringogpension.dk

 Tænk på miljøet, før du printer denne mail og/eller de vedhæftede dokumenter

2010-740-0431
KBU-UE

FTF.no: 24

Justitsministeriet
Sloholmsgade 10
1216 København K

19.08.2010

10-0672

Sendt som e-mail til jm@jm.dk

ANTH

Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning om ægtefælleskifter mv.

Ved brev af 31. maj 2010 har Justitsministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til Ægtefælleskifteudvalgets betænkning 1518/2010 om ægtefælleskifter mv.

Betænkningen giver ikke FTF anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Anders Thøgersen

10. august 2010
- [ ] -

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Den 2. august 2010

Høring over Ægtefælleskifteudvalget betænkning om ægtefælleskifter m.v. Sagsnr. 2010-740-0431

Landsklubben har modtaget nævnte betænkning til høring.

Landsklubben har været repræsenteret i udvalget ved afdelingsleder Anne Maria Olsen.

Vi kan tilslutte os udvalgets udkast til lov om ægtefælleskifte m.v. og har ingen øvrige bemærkninger.

De venligste hilsner
HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen
Kate Kengen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
E-mails til jm@jm.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 23/8-2010
J.NR.
540.10/23519/HSC

Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning om ægtefælleskifter mv.

Justitsministeriet har ved e-mail af 31. maj 2010 anmodet Institut for Menneskerettigheder om en udtalelse vedrørende betænkning nr. 1518/2010 om ægtefælleskifter mv.

Instituttet finder det positivt, at der med betænkningen er sket en grundig gennemgang af eksisterende lovgivning, retspraksis mv. på området for (særligt) ægtefælleskifte, og at der foreslås indført en særlig lov om ægtefælleskifte mv.

Som nævnt i betænkningen side 172 f., følger det af fællesboskiftelovens § 64a, stk. 2, at justitsministeren kan træffe afgørelse om værning, hvis ingen skifteret i øvrigt er kompetent, og mindst én af ægtefællerne har tilknytning til Danmark. Bestemmelsen har den fordel, at der kan træffes en beslutning ud fra sagens konkrete omstændigheder, hvis lovgivningens øvrige regler ikke fører til, at et værning kan udpeges.

Instituttet er enig i udvalgets vurdering af, at det må forventes, at der med den stigende internationalisering vil være et øget behov for en sådan regel. Således pågår der eksempelvis inden for det EU-retlige samarbejde flere initiativer vedrørende en intensivering af samarbejdet om lovvalgsregler i forbindelse med skilsmisse og separation, se hertil f.eks. forslag til Rådets afgørelse om bemyndigelse til et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (KOM(2010)104 endelig) og forslag til Rådets forordning (EU) om indførelse af et forstærket samarbejde om lovvalgsreglerne i forbindelse med skilsmisse og separation (KOM(2010)105 endelig). Forslagene vedrører alene ni medlemsstater (Bulgarien, Spanien, Frankrig, Italien, Luxembourg, Ungarn, Østrig, Rumænien og Slovenien).

Selvom Danmark ikke deltager i dette samarbejde betyder den stigende internationalisering, at der i fremtiden vil blive større fokus på international kompetence i disse sager.

Det kunne derfor - ud fra mere retssikkerhedsmæssige betragtninger - overvejes, om det i udvalgets forslag til ny lov om ægtefælleskifte mv. § 8 i højere grad bør præciseres, hvilke nærmere angivne hensyn, som bør indgå ved Justitsministeriets vurdering af, om der kan træffes afgørelse om skifte i Danmark. En sådan præcisering vil efter instituttets opfattelse kunne medvirke til større klarhed i retstilstanden på området. Det kunne også overvejes at fastsætte nærmere frister, inden for hvilke der skal være truffet en afgørelse af, om et skifte kan foregå i Danmark.

Efter instituttets vurdering giver betænkningen, herunder de i betænkningen foreslåede lovændringer, ikke i øvrigt anledning til bemærkninger af menneskeretlig karakter.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2010-740-0431.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

**Høring over Ægtefælleskifteudvalgets betænkning om
ægtefælleskifter m.v.**

Justitsministeriet har den 31. maj 2010 fremsendt betænkning fra Ægtefælleskifteudvalget om ægtefælleskifter med anmodning om en udtalelse fra KL.

Efter KL's opfattelse vedrører betænkningen om ægtefælleskifter m.v. ikke på særlig måde kommunernes virke, og KL har på denne baggrund ingen bemærkninger til betænkningen.

Med venlig hilsen

Natalia Lehnsdal

Den 17 juni 2010

Jnr 01.00.00 K04
Sagsid 000218733

Ref JUB
jub@kl.dk
Dir 3370 3985

Weiðekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3062

www.kl.dk

1/1